

Pachnica w Puszczy Boreckiej - pierwsze stanowisko, niestety zniszczone

Wycinanie wielkich, dziuplastych drzew ma w Puszczy Boreckiej długą tradycję. Takie drewno nie jest atrakcyjne nawet jako opał. Stanowi za to dom dla najrzadszych, zagrożonych gatunków, jak np. pachnica dębowa.

Wycinanie wielkich, dziuplastych drzew ma w Puszczy Boreckiej długą tradycję. Takie drewno nie jest atrakcyjne nawet jako opał. Stanowi za to dom dla najrzadszych, zagrożonych gatunków, jak np. pachnica dębowa. Pierwsze stanowisko tego gatunku w Puszczy Boreckiej odnotowano kilka dni temu w wyciętych, dziuplastych grabach.

Jak przyznają sami leśnicy spróchniałe drzewa nie stanowią atrakcyjnego pod względem ekonomicznym sortymentu. Jednak jako siedlisko grzybów oraz miejsce gniazdowania rzadkich ptaków, nietoperzy lub bezkręgowców pełnią nieocenioną funkcję w ekosystemie. To właśnie obecność takich drzew stanowi o stopniu naturalności lasu i podnosi jego walory krajobrazowe. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Oddział Podlaski w trakcie kilku pobytów w Puszczy Boreckiej natrafiło na kilkanaście składowisk drewna, w których duży udział stanowiły właśnie drzewa dziuplaste. Wycinania takich drzew zabrania szereg przepisów, również tych, których wdrażanie warunkuje utrzymanie przez nadleśnictwo certyfikatu odpowiedzialnego leśnictwa FSC, który ułatwia zbyć drewna.

Inżynier nadzoru ogląda larwę pachnicy. Fot. Wojciech Bartos

Wizja terenowa. Fot. Wojciech Bartos

3 marca w jednym z takich wyciętych dziuplastych drzew, aktywiści Pracowni znaleźli larwy pachnicy dębowej – gatunku priorytetowego dla Unii Europejskiej. Było to pierwsze stwierdzenie tego chrząszcza w Puszczy Boreckiej, który znany jest z zasiedlania przede wszystkim alei przydrożnych. Stanowisko zostało potwierdzone przez doktora Karola Komosińskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Wcześniej Stowarzyszenie zwracało się do instytucji sprawującej nadzór nad obszarem Natura 2000 „Puszcza Borecka” – Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie o podjęcie działań zapobiegających wycinaniu drzew dziuplastych, jako potencjalnych siedlisk pachnicy. Niestety, instytucja nie dostrzegła potrzeby podjęcia w tym kierunku odpowiednich kroków. Pachnica ma specjalny status w rozporządzeniu o ochronie gatunkowej zwierząt – nie można jej niszczyć w trakcie wykonywania gospodarki leśnej. Jej siedliska nie mogą być niszczone nawet nieumyślnie.

Na kolejnym składowisku wyciętych dziuplastych grabów członkowie stowarzyszenia znaleźli porost – puchlinkę ząbkowaną *Thelotrema lepadinum* zaliczaną do grupy reliktywów puszczańskich. Gatunku również nie można niszczyć w trakcie wykonywania gospodarki leśnej, ponadto gatunek podlega specjalnej ochronie – wymaga tworzenia stref ochronnych.

Opiekun ptasiej ostoi Natura 2000 „Puszcza Borecka” z ramienia Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków – Andrzej Sulej zwraca uwagę na fakt, że dziuplaste graby są kluczowe również dla przetrwania muchołówki białoszyjej, dla której Puszcza Borecka stanowi obok Puszczy Białowieskiej najważniejszą krajową ostoję w tym regionie.

Jak podkreśla dr Joanna Duriasz drzewa dziuplaste w Puszczy Boreckiej stanowią istotne siedlisko nietoperzy, zwłaszcza mopka – gatunku chronionego przez Unię Europejską.

O zniszczeniu siedliska pachnicy została poinformowana Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie. W najbliższych dniach o możliwości naruszenia przepisów o ochronie gatunkowej

zostanie powiadomiona prokuratura oraz jednostka sprawdzająca wdrażanie standardów odpowiedzialnego leśnictwa, co warunkuje utrzymanie certyfikatu FSC.

Przykłady niszczenia cennych gatunków w Puszczy Boreckiej w trakcie pozyskania drewna dowodzą, że nadleśnictwo Borki nie jest świadome walorów przyrodniczych obszaru, którym gospodaruje. Organizacje pozarządowe wyrażają nadzieję, że zapisy przygotowywanego właśnie przez RDOŚ w Olsztynie projektu zadań ochronnych Natura 2000 zapewnią właściwą ochronę pozostałym skrawkom lasów naturalnych Puszczy Boreckiej oraz zasiedlającym je gatunkom.

Adam Bohdan

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Oddział Podlaski

Adam Bohdan, tel. 532 284 313

e-mail: adam.bohdan@wp.pl

Projekt „Społeczny nadzór zarządzania najcenniejszymi lasami w Polsce” realizowany jest w ramach Programu Obywatele Dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.